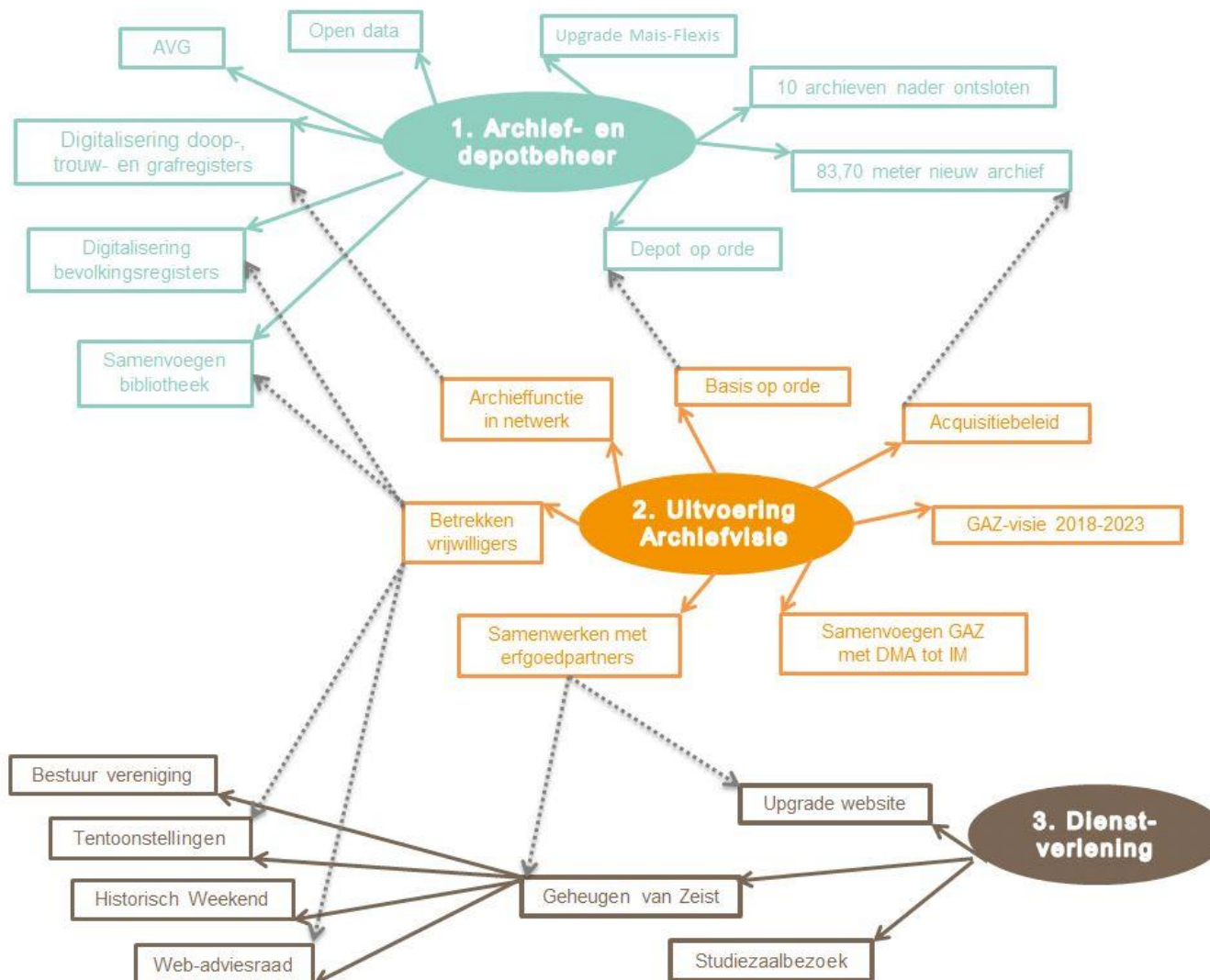

GEMEENTEARCHIEF ZEIST

JAARVERSLAG 2017-2018

Gemeente **Zeist**

■ INLEIDING

Het Gemeentearchief Zeist heeft twee bijzondere jaren achter de rug. Per 1 januari 2017 is het samengevoegd met het team DMA. Het is nu onderdeel van het team Informatiemanagement. De samenvoeging betekende een andere positionering van het gemeentearchief in de gemeentelijke organisatie. Van de naar buiten gerichte afdeling Publiekszaken naar de afdeling Informatievoorziening met meer een focus op de bedrijfsvoering en informatiebeheer. Deze verandering is onderdeel van een grotere visie, namelijk de Archiefvisie 2017-2020, "*Vindbaar, Toegankelijk, Duurzaam: richtinggevend perspectief voor het informatie- en archiefbeheer binnen de gemeente Zeist*" (met bijbehorend uitvoeringsprogramma) dat in juli 2017 is vastgesteld door de gemeenteraad en in de afgelopen twee jaar richtinggevend is geweest.

Daarnaast heeft het gemeentearchief nagedacht over de eigen kerntaken nu en in de toekomst en hoe het daaraan uitvoering kan blijven geven gezien de uitdagingen in het snel veranderende werkveld, dat gekenmerkt wordt door digitalisering, nieuwe wet- en regelgeving en veranderende publieksverwachtingen.

Tussendoor heeft het gemeentearchief ook gewoon 'de winkel opengehouden'. Bezoekers deden hun archiefonderzoeken in de studiezaal, nieuwe archieven zijn geacquireerd en er is hard verder gewerkt aan het ontsluiten van onze archieven. In dit jaarverslag is geprobeerd een overzichtelijk samenvatting te maken van twee jaar aan activiteiten bij het gemeentearchief Zeist.

■ INHOUD

	blz.
Archiefvisie: van strategie naar uitvoering:	3
GAZ-visie 2018-2023:	4
Archief- en depotbeheer:	5
- Projecten:	5
- Algemene Verordening Privacybescherming:	5
- Geacquireerde archieven:	5
- Afgestoten archieven:	6
- Geïventariseerde archieven:	6
- Depotbeheer:	6
- Applicatiebeheer:	6
Dienstverlening:	7
- Studiezaal:	7
- Website:	7
- Publieksactiviteiten met het Geheugen van Zeist:	8

■ ARCHIEFVISIE

VAN STRATEGIE NAAR UITVOERING

Naar aanleiding van enkele jaarrapportages Informatiebeheer, het Provinciaal Toezicht én het Rekenkameronderzoek *Persoonsgebonden archivering, Succes of niet* (maart 2017), is de Archiefvisie *Vindbaar, toegankelijk, duurzaam* vastgesteld door de gemeenteraad (juni 2017). In het bijbehorende *Uitvoeringsadvies verbetering informatie- en archiefbeheer* is uitgewerkt hoe deze Archiefvisie in een tweetal jaren gerealiseerd kan worden. Er is – onder aansturing van een externe programmanager – vanaf halverwege 2017 aan de uitvoering van het advies gewerkt. Bestaande tekortkomingen werden integraal opgepakt en structurele verbeteringen zijn ingezet.

Het gemeentearchief heeft vooral -maar niet alleen- zijn aandeel geleverd aan de volgende werkpakketten van het uitvoeringsprogramma:

■ Depot op Orde

Er is een bewerkingsplan voor de archieven in archiefbewaarplaats Zeist opgesteld en vervolgens gestart met de uitvoering van het plan. Dit project wordt verderop nader toegelicht.

■ Collectieprofiel en acquisitieplan

Het opstellen van een collectieprofiel en het maken van een fit-gap analyse past bij nader inzien niet in onze Zeister manier van werken. Daarvoor in de plaats is een acquisitiebeleid opgesteld waarin voorwaarden en spelregels voor acquireren zijn opgenomen.

■ Samenwerken met erfgoedpartners

In de vereniging Geheugen van Zeist werken we samen met onze erfgoedpartners om het verhaal van Zeist te vertellen. Om de samenwerking te bekrachtigen is per 1 januari 2017 een formele vereniging met daaraan gekoppeld een stichting (voor fondsenwerving) opgericht. Het gemeentearchief participeert actief in

de vereniging. De afgelopen jaren concentreerde deze samenwerking zich op het beheer en vullen van de gezamenlijke website, tevens onze digitale studiezaal, het bijhouden van social media, het organiseren van tentoonstellingen en het deelnemen aan diverse activiteiten.

■ Vrijwilligers

Samen met HRM heeft het gemeentearchief een vrijwilligersbeleid ontwikkeld en voor het project ‘digitaliseren bevolkingsregisters’ vrijwilligers benaderd. Dit project wordt verderop nader toegelicht.

■ Samenvoegen en versterken team DMA en team GAZ

De teams zijn samengevoegd en werken waar nodig samen. In juli 2017 is een nieuwe collega in de nieuwe functie van publieksarchivaris aangetrokken om met name de samenwerking met erfgoedpartners op te pakken. In juli 2018 is een recordmanager aangetrokken om de digitale uitdagingen aan te gaan. Begin 2018 heeft het team een training projectmatig werken gevolgd om tot een uniforme projectaanpak te komen.

■ Archief functie in een netwerk

Er wordt gezocht naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden met andere archiefinstellingen om met name nieuwe uitdagingen in ons vakgebied op te pakken. Deelname in de Kring van Utrechtse Archivarissen (KUA) is onderdeel hiervan. Voor het eerst is de archiefinspectie in 2018 uitgevoerd door een externe archiefinspecteur.

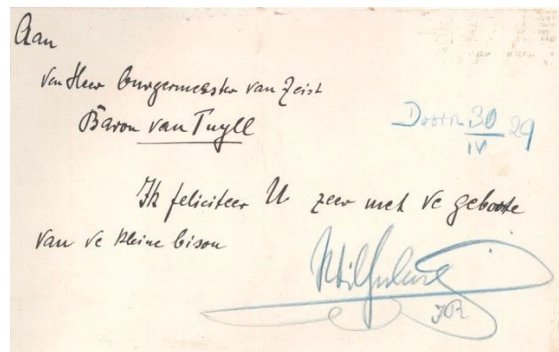
■ GAZ-VISIE

2018-2023

Met het vaststellen van de Archiefvisie 2017-2020 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma heeft het bestuur van de gemeente Zeist nogmaals bekrachtigd hoe belangrijk het is dat het informatiebeheer en archiefbeheer goed geregeld is in onze organisatie. We willen voldoen aan de archiefwet en hebben digitale ambities voor onze bedrijfsvoering en dienstverlening. Deze ambities staan op gespannen voet met het beschikbare personeel waardoor het noodzakelijk is prioriteiten te stellen. Hierdoor is in 2018 vanuit de gemeentelijke archiefvisie een vertaalslag gemaakt specifiek voor het gemeentearchief. Dit is gebeurd op basis van een onderverdeling in drie kerntaken van het gemeentearchief én d.m.v. van een SWOT-analyse (om sterktes en zwaktes in kaart te brengen):

Wij vertellen het verhaal van Zeist, door:

- Archieven te beheren in goede, geordende, toegankelijke, vindbare en duurzame staat.
- Archiefcollecties te (laten) gebruiken.
- Samen te werken met archiefdiensten, gemeentelijke organisatie, erfgoedpartners en geïnteresseerden.

Kaartje van de voormalige Duitse Keizer Wilhelm II uit 1929. Onderdeel van de tentoonstelling "De Zeister Bosschen verloren? Verhaal van een gemeentebos 1913-1994".

Onze focus ligt de komende jaren op:

■ **Basis op orde:** we gaan al onze archieven op orde brengen zodat ze gebruikt kunnen worden en wij kunnen verantwoordelijk zijn dat zowel analoge als digitale informatie duurzaam wordt beheerd. Het gemeentearchief is geen archiefbeheereiland meer, maar onderdeel van de gemeentelijke informatie- en archief functie.

■ **Minder studiezaal, meer digitaal:** wij kennen onze (soorten) klanten en hun vragen en spelen in op hun behoeften. We weten dat onderzoekers in toenemende mate liever vanachter hun computer hun onderzoek doen en hun vragen stellen. Daarom gaan we onze digitale diensten en collecties uitbreiden. Eenvoudige vragen worden steeds meer online beantwoord en bezoekers komen naar de studiezaal voor de complexere vragen.

■ **Van buiten naar binnen:** informatieprofessionals van IM en IV werken samen aan het digitale informatiebeheer van de gemeente, waarbij wij de digitale duurzaamheid van informatie in applicaties waarborgen.

We trekken samen op met archiefinstellingen die voor dezelfde uitdagingen staan, vanuit de gedachte "lokaal wat moet, samen met anderen wat kan". Onze publiekstaken vervullen we samen met de erfgoedpartners. De erfgoedpartners presenteren het verhaal van Zeist, door onder andere gebruik te maken van onze archieven. Onze acquisitietaken vervullen we samen met de erfgoedpartners. De erfgoedpartners kennen archiefvormers in de samenleving beter dan wij en weten welke archieven we veilig zouden moeten stellen.

■ ARCHIEF- EN DEPOTBEHEER

WAT HEBBEN WE ZOAL GEDAAN IN DE JAREN 2017 EN 2018 EN WAT WAREN DE MEEST BIJZONDERE ONTWIKKELINGEN?

■ Projecten

Depot op Orde

In 2018 hebben we, volgens het uitvoeringsplan, een schouw laten uitvoeren. In de archiefbewaarplaats werd die verricht door een externe partij, waarbij steekproefsgewijs de staat en toegankelijkheid van de archieven gecontroleerd werden. Daarnaast is door een archiefmedewerker een digitale schouw gehouden, waarbij Mais-Flexis, ons archiefbeheersysteem, werd gecontroleerd op correctheid van de gegevens. Deze beide schouwen zijn verwerkt in een totaaloverzicht dat ons in staat stelt om de werkzaamheden te prioriteren en de archieven projectmatig in orde te brengen. Vanaf zomer 2018 werken we met archiefbewerkingsplannen. Daarvoor is o.a. een inhaalslag gemaakt met het invoeren van de verwervings- en eigendomsgegevens van de archieven in Mais Flexis.

DTB-project

Het regionale meerjarige project om Doop-, Trouw- en Begraafregisters (van voor 1811) te digitaliseren samen met de Kring van Utrechtse Archivarissen, is in 2018 nagenoeg afgerond. Alleen de formele projectafsluiting en evaluatie moeten nog worden uitgevoerd. Door dit project zijn oude Doop-, Trouw- en Begraafboeken online doorzoekbaar geworden voor geïnteresseerden.

Upgrade website

De website Geheugen van Zeist heeft een nieuw uiterlijk gekregen. De website is tevens onze digitale studiezaal en daardoor het platform van onze digitale dienstverlening. Dit was een samenwerkingsproject onder de vlag van Het Geheugen van Zeist.

Open Data

Er is gestart met het aanbieden van open data als onderdeel van de gemeentelijke ontwikkeling naar een open en transparante overheid. De grafregisters zijn nu als open data te vinden op Geheugenvanzeist.nl en op data.overheid.nl

Samenvoegen bibliotheken

De bibliotheken van het gemeentearchief en van het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) zijn samengevoegd. Dit is een samenwerkingsproject geweest met het ZHG. Doel was te komen tot één historische bibliotheek en het ontdoen van alle dubbele exemplaren. Alle boektitels zijn nu eenvoudig te vinden op onze website, ten voordele van alle onderzoekers.

Project digitaliseren bevolkingsregisters

Door vrijwilligers in te zetten worden de handgeschreven bevolkingsregisters gedigitaliseerd. Hiermee bevorderen we o.a. online stamboomonderzoek. We zijn in 2017 gestart met 1 vrijwilliger. Na een wervingscampagne werkten we met 6 vrijwilligers. In de loop van het jaar is een aantal vrijwilligers echter afgehaakt. Het project is nog in uitvoering.

■ Algemene Verordening Privacybescherming

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht geworden als opvolger van de Wet Bescherming Persoonsgegevens. De nieuwe wet heeft bij alle archiefinstellingen voor meer bewustwording omtrent privacy gezorgd. Dit geldt ook voor het gemeentearchief Zeist. Alle relevante beschrijvingen in alle inventarissen werden onder het vergrootglas gelegd. Beschrijvingen zijn aangepast zodat persoonsgegevens beter worden beschermd en een aantal archiefstukken zijn in het vervolg beperkt in openbaarheid. Voor het vragen van toestemming voor onderzoek in beperkt openbare archieven is een procedure ingericht.

Ook particuliere archieven vallen onder de nieuwe wet. Alle archiefvormers en eigenaren zijn daarom benaderd door het Gemeentearchief voor eventuele nieuwe afspraken.

■ Geacquireerde archieven

Christelijk Jongens Internaat	4 meter
Stichting de Hofreis	0,45 meter
Nederlandse Vereniging voor Huisvrouwen, afdeling Zeist (NVVH)	0,4 meter
Gymnastiekvereniging BATO,	0,7 meter
Aanvulling Figi,	ca. 10 meter
Stichting Werkartaal,	1,75 meter
Wandelsportvereniging NTV (Nooit Te Ver)	1,4 meter
Omgevingsvergunningen	65 meter
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afdeling Zeist	0,7 meter
Burgerlijk Ambestuur, later Burgerlijke Instelling voor het Maatschappelijk Hulpbetoon	3,5 meter
Totaal	87,90 meter

■ Afgestoten archieven

Kamercentrale van de VVD Utrecht (naar Het Utrechts Archief)	1,5 meter.
--	------------

■ Geïnventariseerde archieven

De volgende 10 archieven zijn geïnventariseerd:
Hervormde gemeente Zeist, Aanvulling Doopsgezinde gemeente Zeist, Gemeentepolitie Zeist, 65 dozen verschillende toegangen gemeentearchief, gedeelte Figi, Doopsgezind Rusthuis Schaerweijde, Zeister Stichting voor Volkskrediet, Firma Broedelet, Aanvulling VVD Kamercentrale Utrecht, Archief van het Gemeentearchief Zeist.

■ Depotbeheer

Er is gewerkt aan het up-to-date maken van beschikbare plankruimte in onze archiefbewaarplaats in Mais-Flexis. Eind 2018 is er nog maar

110 meter aan beschikbare plankruimte. Dit wordt een aandachtspunt voor de komende periode.

We zijn altijd alert op schimmels en insecten. Zo zijn zilversvisjes aangetroffen bij stukken die voor een tentoonstelling in bruikleen waren gegeven. Met het gebouwbeheersysteem worden temperatuur of luchtvochtigheid goed gecontroleerd.

■ Applicatiebeheer

Met de komst van een tweede applicatiebeheerder heeft het applicatiebeheer van Mais-Flexis meer tijd en aandacht gekregen en daarmee een stap vooruit gezet. Hier heeft het algehele archiefbeheer én onze dienstverlening zichtbaar profijt van.

Vanwege een upgrade van MAIS-Flexis hebben alle collega's een training gehad. De nieuwe versie is web-based en gebruiksvriendelijker.

■ DIENSTVERLENING

WAT HEBBEN WE ZOAL GEDAAN IN DE JAREN 2017 EN 2018 EN WAT WAREN DE MEEST BIJZONDERE ONTWIKKELINGEN?

■ Studiezaal

In de afgelopen jaren hebben we weer veel bezoekers kunnen helpen met hun historisch onderzoek. Hieronder zijn de cijfers van opgevraagde dossiers. Let op, dit is exclusief de cijfers over alle vragen en klantcontacten die via de mail (inclusief website en facebook) en telefoon zijn beantwoord.

	2017	2018
Aantal bezoeken	173	251
Aantal bezoekers*	120	116
Aantal aanvragen	346	567

*Aantal fysieke bezoekers is bij benadering.

In de studiezaal hebben we drie extra werkplekken gecreëerd voor vrijwilligers.

De studiezaal is vijf dagen per week open. We werken op afspraak, maar geven bezoekers ook de gelegenheid om even binnen te lopen. In de praktijk kwamen er op de maandagen en vrijdagen nauwelijks bezoekers. Hierdoor hebben we besloten vanaf september 2018 de studiezaalmedewerker op die twee dagen in te zetten voor de uitvoering van de archiefbewerkingsplannen.

■ Rondleidingen

Naast bezoekers in de studiezaal hebben we rondleidingen in het depot verzorgd aan werkgroep Lokaal Austerlitz, Historische Vereniging Den Dolder en de vrijwilligers van het Gemeentearchief Veenendaal.

■ Website

In september 2017 is de nieuwe look and feel van onze website online gegaan. In de bezoekersaantallen is te merken dat het een substantiële verbetering heeft opgeleverd in aantal bezochte pagina's.

	Aantal bezochte pagina's		Aantal bezoekers	
	2017	2018	2017	2018
Januari	8.368	25.382	3.307	4.078
Februari	8.286	21.569	2.436	3.459
Maart	7.804	20.202	2.457	2.979
April	7.175	16.459	2.819	3.064
Mei	8.033	20.044	3.114	3.637
Juni	7.494	16.425	2.710	2.903
Juli	6.812	13.908	2.854	2.868
Augustus	8.618	14.343	3.794	3.751
September	22.806	19.713	6.156	6.117
Oktober	25.488	13.582	5.583	3.308
November	19.874	14.063	3.344	3.225
December	18.271	13.208	2.719	2.864
Totaal	149.029	208.898	41.293	42.253

Vanwege de auteursrechtenkwesie (Erfgoed Leiden vs Voet) is de beeldbank van het gemeentearchief Zeist tijdelijk offline gezet.

■ Publieksactiviteiten met het Geheugen van Zeist

Als archiefinstelling hebben wij een rol in het vertellen van het verhaal van Zeist. Dat verhaal kunnen en willen we niet alleen vertellen. Daarvoor zoeken wij de samenwerking op met de Zeister erfgoedpartners. Onze publieksarchivaris heeft o.a. deelgenomen aan:

- Het bestuur van de vereniging Het Geheugen van Zeist.
- De web-adviesraad, om het beheer en invulling van de website gezamenlijk op te pakken. In 2018 is er o.a. een nieuwe webvisie vastgesteld door het bestuur van het Geheugen van Zeist.
- Het jaarlijks terugkerend Historisch Weekend, een groots evenement in en rondom Slot Zeist om iedereen in aanraking te laten komen met geschiedenis. Onderdeel van dit weekend is ook de landelijke Open Monumentendag.
- De werkgroep tentoonstellingen van het Geheugen van Zeist voor het organiseren van historische tentoonstellingen in het HIP en in Slot Zeist. De coördinatie van de tentoonstellingen is in juli 2018 overgenomen door onze publieksarchivaris.

■ Overzicht tentoonstellingen in het HIP

Jaar	Titel	Met Erfgoedpartner
2017	100 jr psychiatrie in Den Dolder	H.V. Den Dolder
2017	Zilverkamer	De Zilverkamer
2017	Landgoed Schoonoord	ZHG
2017	65 jaar ZHG	ZHG
2017	Smitskamp	ZHG
2018	De ontwerpers van Gero	Particulier
2018	Alle boekenweekgeschenken	ZHG
2018	J.Ph. de Monte ver Loren	ZHG
2018	Rekeningen van Zeister bedrijven	ZHG
2018	Zeister Bosschen Verloren? Verhaal van gemeentebos 1913-1994	Particulier

■ Overzicht tentoonstellingen in Slot Zeist

2016-2017	Het Walkartpark
2017-2018	Onderwijs in Zeist